

prinomni, da ostane vsak član, dokler ne pošle izstopne izjave.

Obenem je društvo sklenilo, da ostane članarina do konca junija 1927 ista kot v tekočem društvenem letu, t. i. 140 Din letno.

Poročili delegatov tov. Petroviča o pokrajinski skupščini v Celju in tov. Rozbouda o kongresu v Beogradu sta bili vzeti z odobravanjem na znanje.

V sreski pedagoški odsek so bili izvoljeni sledeči tov.: Šeško Ivan, Vauda Mirko, Kramer Fran, Petrovič Simon, Rustja Drago, Vašič Minka in Kožuh Vilma.

Predlozi: Sprejeta sta bila sledeča predloza:

1. »Učiteljski Tovariš« naj ne izpreminja ne črta ali krajša dopisov in članokov ki so podpisani s polnim podpisom in za koe se je pisatelj izjavil v zasebnem listu na uredništvo, da prevzame za vsebino vso odgovornost. Ako naide uredništvo vključiti temu v dopisu ali članoku kaj po zakonu kaznivskega, naj opozori zasebno pisatelja na to.

2. Naše učiteljsko društvo protestira proti zanostavljanju posameznikov od poročenih učiteljskih parov pri sprejemu in višjo pedagoško šolo. Če so prikrajšani za polovico državnih doklad, naj se še omeji nadaljnja izobrazba? Veda in imetnost sta li prosti, doston y vse državne šole vsem državljanom dostopen ali ne?

Prihodnje zborovanje se vrši začetkom januarja 1927.

Tajn. nam.: **Olga Krašovec**. — Predsednik: **Štaniac**.

+ **Zborovanje okrajnega učiteljskega društva Radovljica** se je vršilo dne 18. t. m. ob 10. uri v osnovni šoli.

1. **Navzočih okolo 70 članov.** Predsednik otvori izredni obč. zbor in pozdravi tov. A. Novaka ter ga naprosi za predavanje: Deška ročna dela.

2. **Predavatelj** je podal pojem snov in namen deških ročnih del v lepo zaokroženem predavanju, ki ga je vse članstvo z zadovoljenim poslušalo. Na koncu predavanja je na razne usvare podal pojasnila ki so za večino članstva velike važnosti sričo novo vpeljanega predmeta v osnovno šolo. Obenem je snoročil da priredi, ako društvo hoče tridnevne tečaj za vse članstvo, da se učitelstvo tudi praktično nekoliko usposobi v tem predmetu.

Ta predlog se je enozlasno sprejel in poveril odbor, da potrebno ukrene.

3. **Sledilo je poročilo tajnika** o zadevi izstopa društva iz UJU dover. Ljubljana. V poročilu o sprejetih resolucijah z dne 2. oktobra 1926 se je ugotovilo, da ni bilo vstavljeno v besedilo zapisnika: »da se prestopi v povereništvu UJU Zagreb.« Podpisani je ugotovil, da je bila ta resolucija po pravilih nepravilna, ker se ni prei objavil natančni dnevni red in se ni vršilo poimensko glasovanje o tej resoluciji. Po stvarnem razgovoru med odborom in članstvom se je ugotovilo, da društvo ne izstopa iz UJU, ampak samo iz dover. Ljubljana. Na pojasnilo podpisane, da po obstoječih pravilih je ta prestop nemogoč je tovariš blagovnik izjavil, da je profesor Skavič izjavil na celjski skupščini, da on zarotovi v slučaju potrebe sprejem našega društva v povereništvu Zagreb.

Nato je odbor izjavil in vrašal članstvo zakaj ne pride na naše zborovanje nabeđen od povereništva? Odbor je izjavil, da zato nabeđen moče na naše zborovanje od povereništva, ker se Skuli Lapaine in Dimnik bolijo pred nas, ker imajo maslo na glavi. Podpisani je izjavil, da se jih bo pozvalo in vsa zadeva pojasnila. Očitalo se je tov. Lapainetu, da je samovoljno, brez pritrdila našega društva zastopal obenem Kranjsko in Radovljiško društvo.

Tov. Mrovlie je pojasnil pomen čistega tovarištva in edinstva z ozirom na važne zadeve in težke razmere v katerih se nahaja naš stan in uredništvo sloh.

4. **Sprememba pravil** se je z ozirom na mnenje nad 3/4 članstva odložila na

občni zbor, ki se bo vršil januarja s pozivom, naj se do tega časa raziasni vsa zadeva in se takrat odloči kaj naj društvo ukrene z ozirom na nastali spor.

S. Žagar.

+ **Učiteljsko društvo za ormoški okraj** je zborovalo dne 13. novembra t. l. v Ormožu ob 78%-ni udeležbi članstva.

Predsednik šolski upravitelj Ad. Rosina ugotovi, da so v zadnjih dveh mesecih izstopili iz društva 4 člani, pristopilo pa je 8 članov, tako da znaša število članstva 59, vštveši one tovariše(ice), ki so prestavljene v druge okraje, a so do 1. januarja 1927 včlanjeni še pri nas. — Dalje poroča, da je umrl dne 17. septembra t. l. v Središču naš nekdanji tovariš, pozneje veletrgovec Makso Robič, ki je bil dolga leta član okrajnega šolskega sveta in kot tak odločen zagovornik učiteljskih interesov. Navzoči mu zaključijo trikratni »Slava!« — V ljubljanski bolnici pa je umrl nekdanji član našega društva meščanskošolski ravnatelj Beno Serainik. Tudi niemu zaključijo zborovalci trikratni »Slava!«

Predavanja: a) O novih učnih načrtih, podava sreski šolski nadzornik gospod Jože Gorup. Predavatelj pojasni predmetn pouka na podlagi novega učnega načrta in izdanih dopolnilnih odlokih. On izvaja, da ima novi učni načrt hibe, vendar se mora usmeriti pouk po začetni poti. Nedostarki se naj obravnava pri domačih učiteljskih konferencah, učiteljskih zborovanjih in ob koncu leta se naj določi referent, ki izdela na podlagi zbranih materiala izpreminjalne predloge, kateri se predložijo potem ko so se proučili pri zborovanju na pristoino mesto. Nato obširno pojasnjuje neiasnosti na stavljena vrašanja zborovalcey. Predsednik se mu za izvajanja prisrčno zahvali.

b) **Proračun.** Vsled izpreminjenega poslovnega leta je treba sestaviti za drugo polovico tekočega leta proračun, t. i. od 1. januarja do 30. junija 1927. Društveni blagovnik tov. Pinterič navaja posamezne postavke proračuna ter predlaga, da učiteljsko ormoškega okraja ne pristopi korporativno kot članstvo Učiteljskega doma v Mariboru, ampak prostovoljno. Soloh pa se preneha s plačevanjem višjih zneskov od 10 Din letno. Svoji predlog utemeljuje z dejstvom, da poleg »Ptuiskega učiteljskega društva« plačuje samo članstvo našega društva letos prispevek po 100 Din. — Tovariš Naizer predlaga, da ostanemo še dalje člani Učit. doma z letno članarino 10 Din, tov. Raišo pa se toplo zavzema, naj bi naše društvo še vnapre prednialilo v manifestiranju stanovske zavednosti ter podpiralo to važno učiteljsko ustanovo z letnim prispevkom po 100 Din. Z veliko večino se sprejme predlog tov. Naizerja. — Organizacijski prispevki, vključno članarina za Učit. dom Juroslovensko Matico, Ciril-Methodovo družbo in Šolsko Matico se razdele na 10 mesečnih obrokov in znašajo: za redne člane 23 Din mesečno, za učiteljice, poročene z učitelji 11.10 Din, učiteljice ženskih ročnih del 19.50 Din.

Prihodnji društveni občni zbor bo 8. januarja 1927 v Ormožu.

Po zborovanju je posetilo učitelstvo pokonališče, kjer je postavilo naše društvo in stric umrle tovarišice Manije Prešker isti nov spomenik. Ob prenovljenem grobu je zanel pevski zbor »Vired se povrne«, na kar je vodil predsednik učitelstva h grobom vseh umrlih učiteliev(ic) ki so tam pokonani ter podal o vsakem kratek življenjske.

Skleni: 1. Učitelstvo ormoškega okraja odločno obsola nasilje nad našimi neodrešenimi brati v Juljski Benečiji, ker se naš živeli ovira v kulturnem razvoju.

2. Iz »Učit. Tovariša« naj izostanejo vsi osebni napadi, v kolikor to ni neobhotno potrebno ob mlilki obramba članov UJU.

3. Tovariša Vittori in Vennigerholz priredita v Ormožu 4-dnevni tečaj za deška ročna dela ter se v to svrho za-

prosi 3-dnevna odsotnost za udeležence. **Rosina, predsednik.** — **Ludevit Belšak, tajnik.**

+ **Dolnjelendavsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 13. XI. 1926, v Dol. Lendavi ob navzočnosti 57 članov.

Učni načrt. Glavna točka dnevnega reda je bila obravnava učnega načrta. V dnevrem obširnem referatu je podal svoje mnenje tov. srez. šol. referent g. Leo Cepuder. Izjavil je od točke do točke približno sledeče: Dobro je pravzaprav, da smo ga dobili; z njim so uradno priznane moderne struje. Ima pa mnogo hib. Tako je v zemljepisu in zgodovini preveč zahtev n. pr. glede čitanja zemljevidov ter obravnave zgodovinske snovi v borih 2 letih. Spisje se tudi premalo upošteva, nasprotno pa so zahteve glede rokotvornega pouka pretirane. Najboljše izmed vsega je podana snov »spoznavanje prirode«. Ostali predmeti ne prinašajo nič kaj bistvenega novega. V posnetku je izjavil: Ima nekaj dobrot, vendar prevladujejo napake in to radi tega, ker je snov stlačena na 4. šol. leta ter se v nekaterih predmetih preoblaža učence.

Nato je tov. Peternel ostro kritiziral učni načrt ter obenem prečital predmetni članek tov. Stanovjeviča. Zahteva revizijo načrta.

V ostalem je bilo zanimanje članstva prav klaverno.

Sklene se, da se ustanovi »Učiteljska knjižnica« s sedežem v Dol. Lendavi. Knjige se bodo nabirale med članstvom.

Radi pozne ure se volitve prelože na januar.

Pri slučajnostih prosil tov. Birsa, da končno veljavno oblast je enkrat precizirajo število slovenskih ur, oz. predmetov, ki naj se poučujejo v vseh 4 šol. letih v madžarskih razredih.

Končno se sklene, da se pošlje resolucija oblastim glede uporabe drv s strani šol. upraviteljev.

Zborovanje se je zaključilo ob 1 uri pop. Dol. Lendava, 20. XI. 1926.

Novak, tajnik.

Naša gospodarska organizacija.

— **Učiteljska Samonomoč.** 1. Društveni upravi ni bil naznanjen v mesecu novembru kak nov smrtni slučaj. Za zadnji (127.) smrti slučaj (Fr. Žiher. Št. Juri ob inžni žel.) ste preleteli položnice v prvih dneh novembra t. l. Prosim, da nakazete članski prispevek v teh dneh vsi, ki še niste tega storili v novembru.

— 2. Zlasti prosim vse zamudnike, da poravnate vse zaostanke. Ti zneski gredo v tisočake. Mislite na to, da tudi od Vas zavisi redna in hitra pomoč potrebnim učiteljskim družinam. — 3. Poštna hranilnica je močno zvišala pristojbine za manipulacijo (vsak vpis 50 par) in za tiskovine. V prihodnje se bo zaračunavala poštnina pri vsaki razpošiljati položnici **po 1 Din.** — 4. Na zgorjem robu vsake položnice je napisana (s svinčnikom) številka (oziroma več števil) smrtnega slučaja, za katerega se plača. Člani lahko kontrolirajo plačila s temi zapiski. »Učit. Tovariš« priobčuje od časa do časa, gotovo pa pred razpošiljativno položnico, informativne vesti o umrlih članih, o plačilu itd. Kdor na še ni na iasnem, naj vraša društveno upravo (priloži znamko!) in poiasnilo se mu bo. Anonimna pisma v tem oziru na upravo niso na mestu. — 5. Odslej bodo prejemali položnice okrog 1. dne v mesecu (seveda, če bo kak smrtni slučaj). Nakazila bodo manjša zato jih na izvršite takoi, da se koncem meseca ne križajo z novimi položnicami. Zaostajanje s plačili povzroči dosti stroškov za tiskovine (položnice) in poštnino. — 6. Kdor ne želi ostati še nadalje društveni član, naj bismeno naznani izstop (§ 9.č) in poravnava ves zaostanek (§ 9.d). V tem oziru se mnogo greši. Vrniti brez nakazila položnico o prečesnim zaostankom in s pripombo, da izstopi, ni možko in ne pravilno. Tem izstopivšim (bolie izključenim) članom pokličem v spomin določbo § 9.d društvenih pravil. — 7. Prijava za sprejem v U. S. naj vsebuje: Ime in priimek, zvanje, dan, mesec, leto roistva, ime roistnega kraja in bivališče (ulica, števil.). Priloga k temu zdravniško potrdilo da je prielašenec zdrav. Za kraje, kjer se misli prielasiti več članov, naj se zahteva od uprave nabiralne pole. Na teh je zdravniško potrdilo za vse skupno. — 8. Za prepis sprejemnega lista (izgubljeni original) se računa pristojbina 5 Din. — 9. Društvena uprava poda rada vsako zaproseno poiasnilo.

Vpoštevaite pa, da so izdatki za poštnino in tiskovine visoki. Za odgovor priložite vselej znamko! — 10. U. S. ima danes 2010 članov, posmrtnina znaša 10.050 Din.

Učiteljski pevski zbor.

— **dev. Članicam in članom pevškega zbora.** Pevski zbor slov. učitelstva je začel akcijo, da stoni pod okrilje stanovske organizacije. Zadeva napreduje prav leno in bo odbor dovršil vse potrebne predpriprave do prihodnjega pevškega tečaja tako, da bo mogel na prihodnjem občnem zboru ki se bo vršil ob priliki pevškega tečaja 11. in 12. decembra, predložiti članstvu v pretres točno izdelana pravila in poslovnik. Ker bo ta korak odločen za ves nadaljni razvoj in razmah zborovega delovanja, je nujno potrebna na občnem zboru udeležba vsega članstva. Zato pozivamo vse članice in člane pevškega zbora naj se pevškega tečaja, ki se bo vršil v »Glasbeni Matici« v omenjenih dneh, točno in zanesljivo vsi udeležje. Občni zbor bo 11. decembra ravno tam. Odbor prosi, da bi mu vsi, ki bi imeli tozadevno kaj važnih predlogov, bismeno snoročili svoje želje, da jih bo mogel upoštevati že pri osnutku pravil in poslovnika. **Odbor.**

Društvo učiteljic v Ljubljani.

— **Društvo učiteljic v Ljubljani** prosil vse poverjenice društva, da razmotrivajo s svojimi tovarišicami o načrtu ženskih ročnih del. Društvo ima načrt že izdelan, a z ozirom na nov učni načrt bo še enkrat razpravljalo o tem na svojem občnem zboru, ki se bo vršil kot običajno o Božiču.

Književnost in umetnost.

— **Korban Josip.** Iz mojih temnih dni. V Ljubljani 1926. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani, 4. Str. 140. Cena vez. Din 38.—

Korban je znan mladinski pisatelj. Njegova »Vitolmova železnica« je bila svoje dni pri konkurenčnem razpisu Narodne tiskarne za najboljšo mladinsko povest odlikovana s prvo nagrado. Sedaj nam je za Božič in Miklavža napisal lepo mladinsko knjigo »Iz mojih temnih dni«. Vrline pisatelja Korbana so odlične. Njegov slog je naraven, preprost in lep. Nikdar ne zaide v iskane periode in lezikovne banalnosti. Njegovo opazovanje narave je pristno in kaže bistro oko za lepoto krog človeka. Njegovi spisi so prežeti vsi z nepriljnim humorjem, ki prijetno razvedri še tako čmernega bralca. Zna zanimivo pripovedovati, tako da se bere njegova knjiga od začetka do konca z nezmanjšano pozornostjo. Nikdar ne presega obzorja otrokovega in ostane pri vsem tem naraven in ni nikdar prisiljen, doktrinarjen. Res pravi mladinski pisatelj, ki ni pri delu samo s suhoparnimi možgani, ampak vsikdar s čutečim srcem. Zato njegove knjige otroci in odrasli bero z naslado in užitkom.

V »Iz mojih temnih dni« opisuje Korban malega osnovno-šolskega dijačka, ki mora vsled vnetja očel v Ljubljano v zdravniško oskrbo. V Ljubljani doživi ta ubogi doljenjski solarček razne prevare in veliko dobrot. Vse je pa novo zanj. Cel niz ljubljanskih dogodkov je nepriljen in naraven, poučen in zabaven; tendenca pa nikjer ne sili v ospredje, kar je nemala vrline Korbanovega pisateljstva. Poglavlje »V temnici« je naravnost klasično in bi bilo v naših šolskih čitankah naravnost biser. Kako živahno je opisan dijaško življenje na študentskih stanovanjih. To bodo naši dijaki brali in brali. »Pismo«, ki ga piše 9 letni fantek domov je unikum nazornega pripovedovanja otroka, ki živi v novih razmerah. Pravi pesnik z neizmerno rahločutno dušo je pa Korban v zaključnem poglavju »Našega strička« poslednje potovanje.

Dolgo že nismo imeli Slovenci izvirne slovenske povesti, ki bi nudila toliko lepega, zdravega, razvedrilnega in umetniško neoporečnega čtiva. »Iz mojih temnih dni« bo najprikladnejše darilo našim malčkom za Božič in za Miklavža in ne sme biti šolske knjižnice brez te lepe knjige Korbanove.

— **Marija Grošljeva, Čebelica brendelca.** Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 30.—

Odkar so izšli Zupančičevi »Paljčki poljančki«, je nismo imeli knjige ali slikanice, ki bi šla otrokom k srcu. Sedaj leži pred nami nova slikanica, ki jo je izdala Tiskovna zadruga in ji je napisala besedilo Marija Grošljeva, znana naša mladinska pisateljica.

— **Kar hočete.** Po daljšem odmoru je izdala Tiskovna zadruga v seriji Zupančičevih prevodov Shakespeare-ja zopet novo knjigo »Kar hočete« (Twelfth Night or What you will). Cena broš. 24 Din, vez. 32 Din. V prelestnem jeziku in dovršeni formi smo dobili prevod enega najljubeznivejših del velikega Britanca. O vrlinah prevajalčevih so besede nepotrebne. Vendar lahko rečemo, da se je baš v tem delu umetnik Oton Zupančič v vsej svoji sili poglabil v vseobsežnega duha Shakespearejevega.

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učitelstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist »UČITELJSKEGA KONVIKTA« v Ljubljani in »UČITELJSKEGA DOMA« v Mariboru.